

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ทางศิลปะที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะของผู้เรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

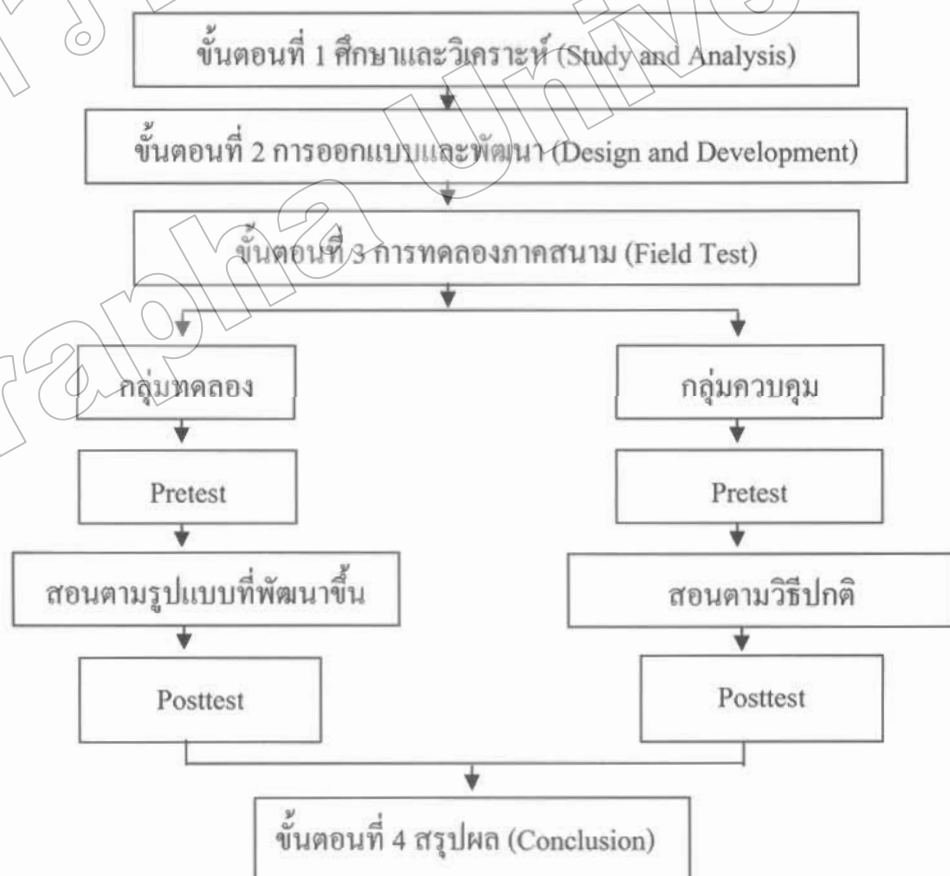
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์ (Study and Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนา (Design and Development)

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองภาคสนาม (Field Test)

ขั้นตอนที่ 4 สรุปผล (Conclusion)

สำหรับขั้นตอนการวิจัยและพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ทางศิลปะที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะสรุปดังแผนภูมิ

ภาพที่ 6 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นศึกษาและวิเคราะห์ (Study and Analysis)

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับใช้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางนาฏศิลป์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารแนวคิทธฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ของผู้เรียนในด้านความหมายลักษณะความคิดสร้างสรรค์ ด้านกระบวนการสร้างสรรค์งานศิลป์ ด้านหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสาระนาฏศิลป์ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลในองค์ประกอบความคิดสร้างสรรค์ โดยอาศัยหลักการเชื่อมโยง การปรับปรุงทำร่ำที่มียู่ก่อวจินตภาพและจินตนาการรวมถึงด้านของบรรยากาศของการจัดการเรียนรู้เพื่อกำหนดเป็นกรอบประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่ม เพื่อให้ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์

2. การสนทนากลุ่ม (Focused Group) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่ ประวิตรธรรม (2539, หน้า 24) และนิตา ชูโต (2540, หน้า 127) กำหนดดังต่อไปนี้

2.1 คัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเพื่อกำหนดการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางนาฏศิลป์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ของผู้เรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ทางวิชาการสูงสุด ผู้วิจัยใช้หลักการคัดเลือกผู้เข้าร่วมสนทนาที่มีภูมิหลังคล้ายคลึงกัน โดยทำการสำรวจและสอบถามเจ้าหน้าที่บริหารงานบุคคลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จันทบุรี เขต 1 ตามที่ต้อการเลื่อนการศึกษาทางด้านนาฏศิลป์ ในระดับปริญญาตรี ปฏิบัติหน้าที่การสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 7 คน ดังรายชื่อต่อไปนี้

1. ม.ล.วิสุทธิพงษ์ วิไลวงศ์	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเบญจมมานูสรณ์
2. นางอัญญา จรัสชล	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเบญจมมานูสรณ์
3. นางอาภาพร บุญญาธิการ	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนศรียานูสรณ์
4. นางวิไลวรรณ พุ่มเงิน	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดจันทนาราม
5. นางสาวรุ่งนภา พันธุ์มณี	ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านแก้ว
6. นางดารารัตน์ ภูมิภักดิ์	ครูชำนาญการ โรงเรียนอนุบาลจันทบุรี
7. นางกิตติมา สุวรรณธาดา	ครูชำนาญการ โรงเรียนเบญจมาศวิทยาสรรพ์

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม

2.2.1 กลุ่มผู้ดำเนินการจัดการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผู้ดำเนินการสนทนา จำนวน 1 คน ซึ่งเป็นผู้วิจัยเอง ผู้จัดบันทึกการสนทนา จำนวน 2 คน และผู้บริการทั่วไปจำนวน 1 คนรวมทั้งสิ้น 4 คน

2.2.2 แนวทางการสนทนากลุ่ม เรื่องการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางนาฏศิลป์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ของผู้เรียนในระดับช่วงชั้นที่ 2 ซึ่งมีกระบวนการ

ในการสร้างดังนี้

2.2.2.1 ผู้วิจัยนำผลจากการศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีมากำหนดโครงสร้าง

แนวคำถาม ดังนี้

2.2.2.1.1 สภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดการเรียนรู้ทางศิลปะเป็นอย่างไร

2.2.2.1.2 ความคิดสร้างสรรค์กับนาฏศิลป์มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างไร

2.2.2.1.3 เนื้อหาสาระใดบ้างในหลักสูตรที่เหมาะสมกับการนำมาจัดการเรียนรู้

เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์

2.2.2.1.4 รูปแบบและกระบวนการจัดการเรียนรู้ทางนาฏศิลป์ที่ส่งเสริมความคิด

สร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ควรเป็นอย่างไร

2.2.2.1.5 บรรยากาศการจัดการเรียนรู้หรืออย่างไรที่จะส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

ทางนาฏศิลป์

2.2.2.1.6 สื่อและวัสดุอุปกรณ์การเรียนรู้ใดบ้างที่เหมาะสมกับการส่งเสริม

ความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์

2.2.2.1.7 รูปแบบและกระบวนการวัดและประเมินผลที่ส่งเสริมความคิด

สร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ควรเป็นอย่างไร

2.2.2.1.8 ข้อคิดเห็นอื่นๆ

2.2.2.2 สร้างคู่มือการสนทนากลุ่มตาม โครงสร้างแนวคำถามที่กำหนดไว้

ซึ่งประกอบด้วยคำถามหลัก และคำถามขยายที่มีความยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์

ของกลุ่ม

2.2.2.3 คู่มือการสนทนากลุ่มที่สร้างขึ้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบ

ความตรงของเนื้อหาและความเหมาะสมของข้อคำถามก่อนหลังในคำถามหลักรวมถึงความเหมาะสม

และเป็นไปได้ของคำถามขยาย

2.2.2.4 ปรับปรุงแก้ไขคู่มือการสนทนากลุ่มตามข้อเสนอแนะจนสมบูรณ์พร้อม

ที่จะนำไปใช้จริง

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3.1 การเตรียมตัวภาคสนาม

2.3.1.1 ผู้วิจัยประสานงานกับผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม โดยกำหนดวันในการสนทนา

กลุ่มที่ตรงกับวันเสาร์ - อาทิตย์ และผู้สนทนากลุ่มพร้อมทุกคน

2.3.1.2 จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ได้แก่

สมุดบันทึก แอบบันทึกเสียง เครื่องบันทึกเสียง กล้องถ่ายรูป คู่มือการสนทนากลุ่ม เป็นต้น

2.3.1.3 ชักซ้อมทำความเข้าใจในหลักการ วิธีการ และขั้นตอนการสนทนากลุ่ม เพื่อให้ผู้ดำเนินการ ผู้จัดบันทึกการสนทนาและผู้บริการทั่วไป มีความพร้อมในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3.2 การดำเนินการสนทนากลุ่ม

2.3.2.1 ผู้วิจัยเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ที่จะใช้ในการสนทนากลุ่มให้พร้อม ก่อนให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มจะเดินทางมาถึง

2.3.2.2 สร้างความสัมพันธ์ที่ดี เมื่อผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มเดินทางมาถึง โดยผู้วิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการสนทนากลุ่มพยายามพูดคุยและซักถามอย่างเป็นมิตร เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีก่อนเริ่มต้นการสนทนา

2.3.2.3 ในขณะที่สนทนากลุ่มผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการบันทึกเทปและจดบันทึกการสนทนา ซึ่งต้องมีการแจ้งและขออนุญาตบันทึกเทปเพื่อให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเข้าใจ และสบายใจในการแสดงความคิดเห็น

2.3.2.4 เมื่อสนทนากลุ่มเสร็จสิ้นลง ผู้วิจัยแสดงความขอบคุณผู้ร่วมสนทนากลุ่มทุกคน

2.4 วิเคราะห์ข้อมูล

2.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลขั้นต้น ผู้วิจัยดำเนินการทันทีที่การสนทนากลุ่มสิ้นสุดลง โดยสรุปจากความคิดเห็นของผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม ผู้จัดบันทึก ผู้บริการทั่วไปและจากการสังเกตของผู้วิจัยเพื่อการตรวจสอบข้อมูลและพัฒนารอบประเด็นในการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

2.4.2 การเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์อย่างละเอียด ในการเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ ผู้วิจัยใช้วิธีการถอดรายละเอียดจากเทปบันทึกการสนทนากลุ่ม โดยตรวจสอบบันทึกการสนทนาที่ผู้บันทึกได้จดไว้ ซึ่งการถอดเทปจะถอดรายละเอียดทุกคำพูดและบรรยากาศในการสนทนาลงไปด้วย ทั้งนี้เพื่อใช้ประกอบในขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

2.4.3 วิธีการวิเคราะห์ เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากเอกสารบันทึกการสนทนาของผู้จัดบันทึกและเอกสารจากการถอดเทปบันทึก โดยสรุปใจความจากเอกสารความถี่ของคำและเนื้อหาที่สนใจซึ่งคำนึงถึงสถานการณ์ของการสนทนากลุ่ม

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนออกแบบและพัฒนา (Design and Development)

เป็นขั้นตอนการออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้และสร้างเครื่องมือประกอบการใช้ในการจัดการเรียนรู้ทางศิลปที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางนาฏศิลป์

1.1 นำกรอบแนวคิดทฤษฎี หลักการที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ทางนาฏศิลป์ที่ได้จากการศึกษาและการสรุปผลจากการสนทนากลุ่มมากำหนดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางนาฏศิลป์

แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ วิธีการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ องค์ประกอบการประเมิน รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางศิลปะที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ของผู้เรียน

1.2 สร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางศิลปะที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ของผู้เรียน โดยกำหนดองค์ประกอบและรายละเอียดของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของ จอยซ์ และเวลล์ (Joyce & Weil, 2004, pp. 79 - 80) และ เซเลอร์ (Saylor, 1981, p. 285) ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบ 6 ส่วน คือ

1.2.1 ทฤษฎีและแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับหลักการจัดการเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นการสอน ภาลปฏิบัติไปพร้อมกับการฝึกกระบวนการคิดประดิษฐ์ทำรำ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิด และ แสดงออกอย่างอิสระระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.2.2 หลักการสำคัญของรูปแบบในการจัดการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ภาลปฏิบัติ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ศึกษาวิเคราะห์รูปแบบเอกลักษณ์ลีลาท่ารำของการแสดงแต่ละประเภท และให้เกิดทักษะจากการรำตามแบบและประดิษฐ์ท่ารำโดยใช้ความรู้พื้นฐานและพัฒนาไปถึง การคิดประดิษฐ์ท่ารำในแนวสร้างสรรค์

1.2.3 วัตถุประสงค์การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ การตระหนักถึงรูปแบบการเคลื่อนไหวที่เป็นลักษณะของตนเอง และการพัฒนาทักษะในการปฏิบัติ ผลงานสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์

1.2.4 กระบวนการและขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ เน้นการสอนภาลปฏิบัติ และ การสอนนาฏศิลป์โดยใช้สื่อกระตุ้น ทักษะการสังเกต การทำกิจกรรมอย่างอิสระ ฝึกเป็นผู้นำ ในการคิดท่าทาง และการจินตภาพ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ เริ่มจากขั้นกระตุ้นสมอง ขั้นท่องสู่ ประสพการณ์ ขั้นสร้างฐานความรู้ความคิด ขั้นฝึกประดิษฐ์ท่ารำ ขั้นนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ และขั้นร่วมกันวัดและประเมินผล จากการคิดและปฏิบัติร่วมกัน การสอนทักษะการสังเกตการให้ กิจกรรมอย่างอิสระเพื่อค้นหารูปแบบการเคลื่อนไหวของแต่ละคนหรือของกลุ่ม การนำเสนอผลงาน และการสรุปร่วมกันกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ เน้นการฝึกคิดประดิษฐ์ท่ารำทั้งเป็นกลุ่มและรายบุคคล

1.2.5 บรรยากาศและองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้เน้นบรรยากาศให้ผู้เรียนมีอิสระ ในการคิด มีความรู้สึกผ่อนคลาย โดยครูสร้างแรงจูงใจ

1.2.6 การวัดและประเมินผลในด้านความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ ทักษะ ปฏิบัติทางนาฏศิลป์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายบุคคล และกลุ่ม

1.3 นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางศิลปะที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและเชิงโครงสร้าง พิจารณาตามแบบประเมินค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและตัดสินว่าประเด็นต่าง ๆ มีความเหมาะสม หรือ

ไม่เหมาะสม และกำหนดเกณฑ์ความเหมาะสมคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็น ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไปโดยใช้สูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย
	X	หมายถึง	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ
	$\sum X$	หมายถึง	ผลรวมของคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ
	N	หมายถึง	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49	หมายถึง	ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49	หมายถึง	ไม่เหมาะสม
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49	หมายถึง	เหมาะสม
ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00	หมายถึง	เหมาะสมอย่างยิ่ง

ผลการตรวจสอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
ทางนาฏศิลป์ของผู้เรียน โดยผู้เชี่ยวชาญ ดังตาราง

ตารางที่ 5 ผลการตรวจสอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางศิลปะที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์
ของผู้เรียน โดยผู้เชี่ยวชาญ

องค์ประกอบของรูปแบบ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		แปลผล
	$\bar{X}$	SD	
1. ทฤษฎีและแนวคิดพื้นฐาน	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
2. หลักการสำคัญของรูปแบบ	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
3. วัตถุประสงค์	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
4. กระบวนการและขั้นตอนการจัดการเรียนรู้			
4.1 ขั้นกระตุ้นสมอง	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
4.2 ขั้นท่อกสู่ประสบการณ์	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
4.3 ขั้นสร้างฐานความรู้ความคิด	4.78	0.44	เหมาะสมอย่างยิ่ง
4.4 ขั้นฝึกปฏิบัติรูทำร่า	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
4.5 ขั้นนำเสนอผลงานสร้างสรรค์	4.78	0.44	เหมาะสมอย่างยิ่ง
4.6 ขั้นร่วมกันวัดและประเมินผล	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
5. บรรยากาศของการเรียนรู้	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
6. การวัดและประเมินผล	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
รวมเฉลี่ย	4.96	0.08	เหมาะสมอย่างยิ่ง

จากตารางที่ 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสม คือ 4.96 จึงถือได้ว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางศิลปะที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ ของผู้เรียนที่สร้างขึ้น ได้รับการยอมรับจากผู้เชี่ยวชาญว่าเหมาะสมอย่างยิ่งสามารถนำไปใช้ในการสอนนาฏศิลป์ได้

1.4 นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางศิลปะที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ เฉพาะในส่วนของกระบวนการจัดการเรียนรู้ ไปให้ครูผู้สอนนาฏศิลป์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 22 คน ประเมินความคิดเห็นอย่างละเอียด โดยมีผลการประเมิน ดังตารางที่ 6 – 12

ตารางที่ 6 แสดงคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจมาตรฐาน ของผู้ตอบแบบสอบถามในชั้นกระตุนสมอง

ข้อที่	กิจกรรมการจัดการเรียนรู้/ ชั้นกระตุนสมอง	N	$\bar{X}$	SD	อันดับ	แปลผล
1	แบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มตัวพระ ตัวนาง	22	4.55	0.80	1	เหมาะสมอย่างยิ่ง
2	เตรียมความพร้อมของร่างกายคัดมือ คัดแขน คัดตัว	22	4.05	1.21	3	เหมาะสม
3	ใช้สื่อการสอนได้เหมาะสมกับบทเรียน	22	4.55	0.60	1	เหมาะสมอย่างยิ่ง
เฉลี่ย			4.38	0.84		เหมาะสม

จากตารางที่ 6 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถาม มีวิธีการจัดการเรียนรู้ในชั้นกระตุนสมอง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 4.38 อยู่ในระดับ เหมาะสม แยกเป็นรายข้อพบว่าครูผู้สอนจะแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่ม ตัวพระตัวนางและเลือกสื่อการสอน ได้เหมาะสมกับบทเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 4.55 อยู่ในระดับ เหมาะสมอย่างยิ่ง และอันดับสุดท้ายคือการเตรียมความพร้อมของร่างกายคัดมือ คัดแขน คัดตัว มี ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ 4.05 อยู่ในระดับเหมาะสม

ตารางที่ 7 แสดงคะแนนเฉลี่ย ความพึงพอใจมาตรฐาน ของผู้ตอบแบบสอบถามในชั้นห้องสู่
ประสบการณ์

ข้อที่	กิจกรรมการจัดการเรียนรู้/ ชั้นห้องสู่ประสบการณ์	N	$\bar{X}$	SD	อันดับ	แปลผล
1	ค้นคว้าความเป็นมาของการแสดงจากใบ ความรู้ก่อนฝึกปฏิบัติ	22	4.23	0.97	5	เหมาะสม
2	อภิปรายประวัติความเป็นมาของการแสดง	22	4.14	0.69	6	เหมาะสม
3	ฝึกปฏิบัติด้วยการเขียนแบบหรือปฏิบัติ ตามครูผู้สอน	22	4.73	0.45	2	เหมาะสมอย่างยิ่ง
4	ปฏิบัติด้วยตนเองโดยต่อทำจากวัสดุ หรือสื่ออื่น ๆ ครูคอยให้คำแนะนำ	22	3.27	1.12	7	ไม่แน่ใจ
5	อธิบายนาฏศัพท์และภาษาท่ารำนานาฏศิลป์ และแก้ไขข้อบกพร่องระหว่างการปฏิบัติ โดยการจับท่าทางให้ผู้เรียน	22	4.77	0.53	1	เหมาะสมอย่างยิ่ง
6	ทบทวนท่าราที่เรียนไปแล้วโดยใช้เทคนิค เพื่อนช่วยเพื่อน	22	4.41	0.67	4	เหมาะสม
7	แบ่งกลุ่มทดสอบการปฏิบัติ	22	4.45	0.60	3	เหมาะสม
	เฉลี่ย		4.29	0.68		เหมาะสม

จากตารางที่ 7 พบว่า วิธีการจัดการเรียนรู้นานาฏศิลป์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์
ชั้นห้องสู่ประสบการณ์ ครูผู้สอนมีความคิดเห็น เฉลี่ย ($\bar{X}$) 4.29 อยู่ในระดับเหมาะสม เมื่อแยกเป็นราย
ข้อพบว่า ข้ออธิบายนาฏศัพท์และภาษาท่ารำนานาฏศิลป์ และแก้ไขข้อบกพร่องระหว่างการปฏิบัติ
โดยการจับท่าทางให้ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 4.77 อยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่ง รองลงมาคือ ฝึก
ปฏิบัติด้วยการเขียนแบบ หรือปฏิบัติตามครูผู้สอน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 4.73 อยู่ในระดับเหมาะสม
อย่างยิ่งและอันดับสุดท้ายคือ ปฏิบัติด้วยตนเอง โดยต่อทำจากวัสดุหรือสื่ออื่น ๆ ครูคอย
แนะนำมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 3.27 อยู่ในระดับไม่แน่ใจ

ตารางที่ 8 แสดงคะแนนเฉลี่ย ความพึงเบนมาตรฐาน ของผู้ตอบแบบสอบถามในขั้นสร้างฐานความรู้ความคิด

ข้อที่	กิจกรรมการจัดการเรียนรู้/ ขั้นสร้างฐานความรู้ความคิด	N	$\bar{X}$	SD	อันดับ	แปลผล
1	วิเคราะห์ทำรำ รูปแบบและประเภทของ การแสดงโดยใช้เทคนิคระดมสมอง	22	4.27	1.12	3	เหมาะสม
2	ชมการแสดงจากวิดีโอที่สั้นประเภทเดียวกับ ชุดที่กำลังฝึกปฏิบัติแล้วเปิดโอกาสให้แสดง ความคิดเห็น	22	4.55	0.67	1	เหมาะสมอย่างยิ่ง
3	ชมการแสดงจากวิดีโอที่สั้นต่างประเภทกับ ที่กำลังฝึกปฏิบัติแล้ววิเคราะห์เปรียบเทียบ	22	3.95	1.17	4	เหมาะสม
4	วิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยของการแสดง	22	4.32	1.13	2	เหมาะสม
	เฉลี่ย		4.27	1.00		เหมาะสม

จากตารางที่ 8 พบว่า วิธีการจัดการเรียนรู้ทางศิลปะที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์
ขั้นสร้างฐานความรู้ความคิด ครูผู้สอนมีความคิดเห็นเฉลี่ย ($\bar{X}$) 4.27 อยู่ในระดับเหมาะสม เมื่อแยกเป็น
รายข้อพบว่า ครูผู้สอนให้ผู้เรียนชมการแสดงจากวิดีโอที่สั้นประเภทเดียวกับชุดที่กำลังฝึกปฏิบัติแล้ว
เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 4.55 อยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่งและอันดับสุดท้าย
คือ ครูผู้สอนให้ผู้เรียนชมการแสดงจากวิดีโอที่สั้นต่างประเภทกับที่กำลังฝึกปฏิบัติแล้วให้ผู้เรียนวิเคราะห์
เปรียบเทียบ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 3.95 อยู่ในระดับเหมาะสม

ตารางที่ 9 แสดงคะแนนเฉลี่ย ความพึงพอใจมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามในชั้นฝึกประดิษฐ์ทำร่ำ

ข้อที่	กิจกรรมการจัดการเรียนรู้/ ชั้นฝึกประดิษฐ์ทำร่ำ	N	$\bar{X}$	SD	อันดับ	แปลผล
1	ฝึกการเชื่อมโยงแม่ท่าและลีลาการเชื่อมท่าร่ำ	22	4.82	0.50	1	เหมาะสมอย่างยิ่ง
2	สอนหลักและวิธีการออกแบบท่าร่ำ	22	3.91	1.34	5	เหมาะสม
3	ฝึกการประดิษฐ์ท่าร่ำโดยให้ปรับปรุงท่าร่ำเดิมจากชุดการแสดงและทำนองเพลงที่มีอยู่เดิม	22	3.91	1.31	6	เหมาะสม
4	ฝึกการประดิษฐ์ท่าร่ำโดยให้ผสมผสานท่าร่ำจากการแสดงหลาย ๆ ชุดที่อยู่ในประเภทเดียวกันและประดิษฐ์ท่าร่ำใหม่	22	4.05	1.25	4	เหมาะสม
5	ฝึกการประดิษฐ์ท่าร่ำโดยการจินตภาพหรือจินตนาการ เช่น ให้ผู้เรียนจินตนาการว่าตนเองเป็นปลา แล้วทำท่าตามจินตนาการของตน	22	4.50	0.86	3	เหมาะสมอย่างยิ่ง
6	ฝึกการเคลื่อนไหวอย่างอิสระจากสิ่งเร้า เช่น ภาพเสียง การเคาะจังหวะ การเล่าเรื่อง บทหรือโครงเรื่อง	22	4.59	0.67	2	เหมาะสมอย่างยิ่ง
เฉลี่ย			4.30	0.95		เหมาะสม

จากตารางที่ 9 พบว่า วิธีการจัดการเรียนรู้ทางนาฏศิลป์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ของครูผู้สอนชั้นฝึกประดิษฐ์ทำร่ำ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 4.30 อยู่ในระดับเหมาะสม แยกเป็นรายข้อพบว่า การฝึกประดิษฐ์ท่าร่ำ โดยการเชื่อมโยงแม่ท่าและลีลาการเชื่อมท่าร่ำ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 4.82 อยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่งและรองลงมาคือการฝึกเคลื่อนไหวอย่างอิสระจากสิ่งเร้า มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 4.59 อยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่ง อันดับสุดท้าย คือการฝึกการประดิษฐ์ท่าร่ำโดยให้ปรับปรุงท่าร่ำเดิมจากชุดการแสดงและทำนองเพลงที่มีอยู่เดิม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 3.91 อยู่ในระดับเหมาะสม

ตารางที่ 10 แสดงคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามในขั้นนำเสนอผลงานสร้างสรรค์

ข้อที่	กิจกรรมการจัดการเรียนรู้/ ขั้นนำเสนอผลงานสร้างสรรค์	N	$\bar{X}$	SD	อันดับ	แปลผล
1	คิดทำซ้ำจากบทเพลงสั้น ๆ	22	4.45	0.74	5	เหมาะสม
2	ฝึกการแปรแถว	22	4.59	0.50	3	เหมาะสมอย่างยิ่ง
3	ฝึกคิดทำทางจากสิ่งเร้าต่าง ๆ ให้กลมกลืน กับทำนองเพลง	22	4.64	0.66	2	เหมาะสมอย่างยิ่ง
4	คิดรูปแบบการแต่งกายโดยการนำเสนอ เป็นภาพวาดหรือบรรยาย	22	4.45	1.01	4	เหมาะสม
5	เสริมแรงและแนะนำผู้เรียน	22	4.68	0.48	1	เหมาะสมอย่างยิ่ง
6	คิดสร้างสรรค์การแสดงเป็นกลุ่ม โดยก่อนการแสดงนำเสนอแนวคิด ชื่อชุดการแสดงจุดมุ่งหมายของชุดที่แสดง เพลงดนตรีลักษณะการแต่งกาย เป็นต้น	22	4.36	0.95	6	เหมาะสม
เฉลี่ย			4.53	0.67		เหมาะสมอย่างยิ่ง

จากตารางที่ 10 พบว่า การจัดการเรียนรู้ทางศิลปะที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ของครูผู้สอน ในขั้นนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 4.53 อยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่ง เมื่อแยกเป็นรายข้อพบว่า ครูผู้สอนให้การเสริมแรงและแนะนำผู้เรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 4.68 อยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่ง รองลงมา คือ ฝึกให้ผู้เรียนคิดทำทางจากสิ่งเร้าต่าง ๆ ให้กลมกลืนกับทำนองเพลง โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 4.64 อยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่ง และอันดับสุดท้าย คือ แบ่งกลุ่มผู้เรียนคิดสร้างสรรค์การแสดง โดยก่อนการแสดงนำเสนอแนวคิด ชื่อชุดการแสดง จุดมุ่งหมายของชุดที่แสดง เพลงดนตรี ลักษณะการแต่งกาย เป็นต้น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 4.36 อยู่ในระดับเหมาะสม

ตารางที่ 11 แสดงคะแนนเฉลี่ย ความพึงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ในชั้นร่วมกัน
วัดและประเมินผล

ข้อที่	กิจกรรมการจัดการเรียนรู้/ ชั้นร่วมกันวัดและประเมินผล	N	$\bar{X}$	SD	อันดับ	แปลผล
1	ประเมินผลการประดิษฐ์ทำร่ำด้วยการคิด ทำทาง อย่างฉับพลันเป็นรายบุคคล	22	4.18	0.96	5	เหมาะสม
2	ประเมินผลการประดิษฐ์ทำร่ำด้วยการคิด ทำทาง อย่างฉับพลัน เป็นรายกลุ่ม	22	4.23	0.97	4	เหมาะสม
3	วิจารณ์ผลงานการแสดงของกลุ่มเพื่อน	22	4.45	0.96	1	เหมาะสม
4	วิจารณ์ผลงานการแสดงของกลุ่มตนเอง	22	4.32	1.09	3	เหมาะสม
5	วิจารณ์และการยอมรับพร้อมทั้งนำผล การวิจารณ์ไปปรับปรุง	22	4.45	0.96	1	เหมาะสม
เฉลี่ย			4.33	0.96		เหมาะสม

จากตารางที่ 11 พบว่า วิธีการจัดการเรียนรู้แบบศิลปะที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์
ในชั้นร่วมกันวัดประเมินผล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 4.33 อยู่ในระดับเหมาะสม เมื่อแยกเป็นรายข้อ พบว่า การฝึก
การวิจารณ์ผลงานการแสดงของกลุ่มเพื่อน และฝึกการวิจารณ์และการยอมรับพร้อมทั้งนำผลการวิจารณ์
ไปปรับปรุง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 4.45 อยู่ในระดับเหมาะสม และอันดับสุดท้าย คือ ประเมินผลการประดิษฐ์
ทำร่ำด้วยการคิดทำทาง อย่างฉับพลัน เป็นรายบุคคล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 4.18 อยู่ในระดับ เหมาะสม

ตารางที่ 12 สรุปผล การนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางศิลปะที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
ทางนาฏศิลป์เฉพาะในส่วนของการจัดการเรียนรู้

ข้อที่	กิจกรรมการจัดการเรียนรู้/ ชั้น	N	$\bar{X}$	SD	อันดับ	แปลผล
1	ขั้นกระตุ้นสมอง	22	4.38	0.84	2	เหมาะสม
2	ขั้นท่อกสู่ประสบการณ์	22	4.29	0.68	5	เหมาะสม
3	ขั้นสร้างฐานความรู้ความคิด	22	4.27	1.00	6	เหมาะสม
4	ขั้นฝึกประดิษฐ์ทำรำ	22	4.30	0.95	4	เหมาะสม
5	ขั้นนำเสนอผลงานสร้างสรรค์	22	4.53	0.67	1	เหมาะสมอย่างยิ่ง
6	ขั้นร่วมกันวัดและประเมินผล	22	4.33	0.96	3	เหมาะสม
เฉลี่ย			4.35	0.09		เหมาะสม

จากตารางที่ 12 สรุปผลวิธีการจัดการเรียนรู้ทางศิลปะที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันจากการสอบถามครูผู้สอน พบว่าทั้ง 6 ขั้นตอน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 4.35 อยู่ในระดับเหมาะสม เมื่อแยกเป็นรายขั้นตอน พบว่าขั้นนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 4.53 อยู่ในระดับเหมาะสมอย่างยิ่ง รองลงมา คือ ขั้นกระตุ้นสมอง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 4.38 อยู่ในระดับเหมาะสม และอันดับสุดท้าย คือ ขั้นสร้างฐานความรู้ความคิด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 4.27 อยู่ในระดับเหมาะสม นั่นแสดงให้เห็นว่าวิธีการจัดการเรียนรู้ ทางนาฏศิลป์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ของครูผู้สอนเห็นด้วยในระดับเหมาะสม

2. เครื่องมือประกอบการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางศิลปะที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ ผู้วิจัยออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อพัฒนาและประเมินผลรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางศิลปะที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ ประกอบด้วย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ทางศิลปะที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์และแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีปกติ

2.2 แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์

2.3 แบบวัดทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์

2.4 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ทางศิลปะที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์และแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีปกติ

ผู้วิจัยสร้างแผนการจัดการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์จำนวน 16 แผน จำนวน 32 ชั่วโมง แบ่งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ทางศิลปะที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์จำนวน 8 แผน

จำนวน 16 ชั่วโมง สำหรับใช้กับกลุ่มทดลอง และแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีปกติ จำนวน 8 แผน
จำนวน 16 ชั่วโมง สำหรับใช้กับกลุ่มควบคุม โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานสาระนาฏศิลป์

ขั้นที่ 2 ศึกษาและวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา เพื่อจัดแบ่งเนื้อหาและกำหนดเวลาในการสอน
เพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และสามารถพัฒนาผู้เรียนด้านความคิดสร้างสรรค์
ทางนาฏศิลป์ โดยจัดแบ่งเนื้อหาวิชาที่ใช้ในการทดลองคือ นาฏยศัพท์ ภาษาทำรำนาฏศิลป์และ
การสร้างสรรค์ชุดการแสดงง่าย ๆ ใช้เวลาในการสอนและการทดสอบรวม 32 ชั่วโมง

ขั้นที่ 3 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยจัดลำดับความสำคัญของจุดประสงค์การเรียนรู้
ให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ด้านความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ ทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์
และผลงานสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์

ขั้นที่ 4 จัดทำเกณฑ์การประเมินผลที่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และ
จุดประสงค์ในการพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์

ขั้นที่ 5 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 32 ชั่วโมง ประกอบด้วย สาระสำคัญ
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อแหล่งเรียนรู้
วิธีการวัดและประเมินผล ภาคผนวก ประกอบด้วยใบงานมีลักษณะเป็นโจทย์คำถาม ใบความรู้
เกี่ยวกับนาฏยศัพท์ ภาษาทำรำนาฏศิลป์ รูปแบบการแสดง หรืออื่น ๆ ตามเนื้อหา ส่วนการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้ในแต่ละชั่วโมงกำหนดให้สอดคล้องกับหลักการของรูปแบบ

ขั้นที่ 6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คนตรวจสอบ
ความเหมาะสมถูกต้อง ครอบคลุมเนื้อหาสาระ จุดประสงค์ ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ และ
พิจารณาตามแบบประเมินค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณ
ค่า 5 ระดับ ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและตัดสินใจประเด็นต่าง ๆ มีความเหมาะสม หรือไม่
เหมาะสม และกำหนดเกณฑ์ความเหมาะสมคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็น ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป โดยใช้
สูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย
	$\bar{X}$	หมายถึง	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ
	$\sum X$	หมายถึง	ผลรวมของคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ
	N	หมายถึง	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง ไม่เหมาะสม

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง ไม่แน่ใจ

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง เหมาะสม

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง เหมาะสมอย่างยิ่ง

ผลการตรวจสอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางศิลปที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์
ของผู้เรียน โดยผู้เชี่ยวชาญ ดังตาราง

ตารางที่ 13 แสดงผลการตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ จากผู้เชี่ยวชาญ

ประเด็นในการตรวจสอบ	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. ความครอบคลุมของจุดประสงค์การเรียนรู้ ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
2. ความเหมาะสมของสาระการเรียนรู้	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
3. ความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
4. ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
เฉลี่ย	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง

จากตารางที่ 13 พบว่าคะแนนเฉลี่ยดัชนีความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้
คือ 5.00 จึงถือว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น มีคุณภาพมีความเหมาะสมอย่างยิ่งสามารถ
นำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้

ขั้นที่ 7 ทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้กับผู้เรียน โรงเรียนอนุบาลจันทบุรี ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6/1 จำนวน 30 คน โดยทดลองนอกเวลาเรียนตั้งแต่เวลา 14.00 - 16.00 น. ระหว่างวันที่
31 กรกฎาคม 2551 ถึงวันที่ 11 สิงหาคม 2551 เพื่อตรวจสอบปัญหาและอุปสรรคในการใช้
แผนการจัดการเรียนรู้

2.2 แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์

ผู้วิจัยสร้างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ดังต่อไปนี้

2.2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับขั้นตอนการวัดผลของกิลฟอร์ด (Guildford, 1954, p. 56) และอุษา สบถุญ (2545, หน้า 330 - 334) เกี่ยวกับการสร้างแบบวัดลักษณะและองค์ประกอบความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ และกรอบแนวคิดการประเมินการจัดการเรียนรู้ทางนาฏศิลป์

2.2.2 สร้างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ครอบคลุมด้านการคิดเชื่อมโยงสัมพันธ์ด้านการปรับปรุงหรือคัดแปลงจากท่ารำที่มีอยู่เดิม และด้านการจินตภาพ และการจินตนาการจากประสบการณ์ที่ได้จากการดูและฝึกปฏิบัติทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน จากสิ่งกระตุ้นต่าง ๆ เช่น การฟังเพลง ดูภาพ ควิทัศน์ เป็นต้น นำมาสร้างสรรค์ท่ารำอย่างอิสระ

2.2.3 สร้างเกณฑ์การให้คะแนนแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การพิจารณาแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ทั้ง 3 ตอน แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมโดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

ตอนที่ 1 กิจกรรมที่ 1 - 3 พิจารณาความสอดคล้องเชื่อมโยงสัมพันธ์ของท่ารำที่มีความต่อเนื่องจากรูปภาพที่กำหนดไปยังรูปภาพที่เป็นตัวเลือกตั้งแต่ข้อ 1 - 5 ตามลำดับ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

1. ผู้เรียนที่เลือกรูปภาพท่ารำที่มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างแปลกใหม่น่าสนใจ สวยงามและสามารถสื่อความหมายให้เหตุผลได้ ให้ข้อละ 4 คะแนน
2. ผู้เรียนที่เลือกรูปภาพท่ารำที่มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างแปลกใหม่น่าสนใจ สวยงามแต่ไม่สื่อความหมายให้เหตุผลได้ ให้ข้อละ 3 คะแนน
3. ผู้เรียนที่เลือกรูปภาพท่ารำที่มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างแปลกใหม่ ไม่น่าสนใจ ไม่สวยงามและไม่สื่อความหมายให้เหตุผลได้ ให้ข้อละ 2 คะแนน
4. ผู้เรียนที่เลือกรูปภาพท่ารำไม่สามารถเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างแปลกใหม่ไม่น่าสนใจ ไม่สวยงามและไม่สื่อความหมายให้เหตุผลได้ ให้ข้อละ 1 คะแนน

ตอนที่ 2 กิจกรรมที่ 1 - 3 พิจารณาปรับปรุงท่ารำที่มีอยู่เดิมโดยยึดโครงสร้างมือ เท้าของเดิมเป็นหลักในการพิจารณา กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

1. ท่ารำที่ปรับปรุงขึ้นมีความแปลกใหม่ น่าสนใจ สวยงาม เขียนอธิบายท่ารำชัดเจนและมีจำนวนท่ารำ ตั้งแต่ 4 ท่ารำขึ้นไป ให้คะแนน 16 - 20 คะแนน
2. ท่ารำที่ปรับปรุงขึ้น มีความแปลกใหม่ น่าสนใจ สวยงาม เขียนอธิบายท่ารำไม่ชัดเจนและมีจำนวนท่ารำตั้งแต่ 4 ท่ารำขึ้นไป ให้คะแนน 11 - 15 คะแนน

3. ทำร่ำที่ปรับปรุงขึ้น มีความแปลกใหม่ น่าสนใจสวยงาม เขียนอธิบายทำร่ำไม่ชัดเจน และมีจำนวนทำร่ำ 3 - 4 ทำร่ำ ให้คะแนน 6 - 10 คะแนน

4. ทำร่ำที่ปรับปรุงขึ้น มีความแปลกใหม่ น่าสนใจ สวยงาม เขียนอธิบายทำร่ำไม่ชัดเจน และมีจำนวนทำร่ำ 1 - 2 ทำร่ำ ให้คะแนน 1 - 5 คะแนน

ตอนที่ 3 กิจกรรมที่ 1 - 3 พิจารณาความคิดสร้างสรรค์จากการจินตภาพและจินตนาการ โดยยึดแรงบันดาลใจและการจินตภาพและจินตนาการตรงกับที่โจทย์กำหนดให้ มีความแปลกใหม่ ทำร่ำสื่อถึงจินตนาการอย่างชัดเจนมีแบบแผนการเคลื่อนไหว กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

1. ทำร่ำที่ประดิษฐ์ขึ้นมีความแปลกใหม่ น่าสนใจ สวยงาม เขียนอธิบายทำร่ำได้ชัดเจน ตรงกับแรงบันดาลใจและการจินตภาพและจินตนาการ มีท่าออกและท่าจบที่สมบูรณ์ ให้คะแนน 16 - 20 คะแนน

2. ทำร่ำที่ประดิษฐ์ขึ้น มีความแปลกใหม่ น่าสนใจ สวยงาม เขียนอธิบายทำร่ำไม่ชัดเจน ตรงกับแรงบันดาลใจและการจินตภาพและจินตนาการ ให้คะแนน 11 - 15 คะแนน

3. ทำร่ำที่ประดิษฐ์ขึ้นมีความแปลกใหม่ น่าสนใจ ไม่สวยงาม เขียนอธิบายทำร่ำไม่ชัดเจน ไม่ตรงกับแรงบันดาลใจและจินตภาพและจินตนาการ ให้คะแนน 6 - 10 คะแนน

4. ทำร่ำที่ประดิษฐ์ขึ้นไม่มีความแปลกใหม่ ไม่น่าสนใจ ไม่สวยงาม เขียนอธิบายทำร่ำไม่ชัดเจน ไม่ตรงกับแรงบันดาลใจและจินตภาพและจินตนาการ ให้คะแนน 1 - 5 คะแนน

2.2.4 การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและโครงสร้างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ ทางนาฏศิลป์ และเกณฑ์การให้คะแนน ผู้วิจัยสร้างแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์และเกณฑ์การให้คะแนน แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน ตรวจสอบความเหมาะสมและพิจารณาตามแบบประเมินค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและตัดสินใจว่าประเด็นต่างๆ มีความเหมาะสม หรือไม่เหมาะสม และกำหนดเกณฑ์ความเหมาะสมคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็น ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไปโดยใช้สูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย
	X	หมายถึง	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ
	$\sum X$	หมายถึง	ผลรวมของคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ
	N	หมายถึง	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง ไม่เหมาะสม

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง ไม่แน่ใจ

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง เหมาะสม

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง เหมาะสมอย่างยิ่ง

ผลการตรวจสอบรูปแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์และเกณฑ์การให้คะแนน

จากผู้เชี่ยวชาญมีผลดังตาราง

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ตารางที่ 14 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องของแบบวัดความคิดสร้างสรรค์
ทางนาฏศิลป์และเกณฑ์การให้คะแนน

แบบวัดความคิดสร้างสรรค์และเกณฑ์การให้คะแนน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ		แปลผล
	$\bar{X}$	SD	
ตอนที่ 1 ความคิดสร้างสรรค์โดยกระบวนการเชื่อมโยงสัมพันธ์			
กิจกรรมที่ 1 เลือกภาพที่มีความเชื่อมโยงต่อเนื่องกัน	4.89	0.33	เหมาะสมอย่างยิ่ง
กิจกรรมที่ 2 เลือกภาพที่มีความเชื่อมโยงต่อเนื่องกัน	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
กิจกรรมที่ 3 เลือกภาพที่มีความเชื่อมโยงต่อเนื่องกัน	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
ตอนที่ 2 ความคิดสร้างสรรค์โดยการปรับปรุงท่ารำที่มีอยู่เดิม			
กิจกรรมที่ 1 ประดิษฐ์ท่ารำโดยการปรับปรุงจากโครงสร้างของท่ารำที่กำหนด	4.89	0.33	เหมาะสมอย่างยิ่ง
กิจกรรมที่ 2 ประดิษฐ์ท่ารำโดยการปรับปรุงจากโครงสร้างของท่ารำที่กำหนด	4.89	0.33	เหมาะสมอย่างยิ่ง
กิจกรรมที่ 3 ประดิษฐ์ท่ารำโดยการปรับปรุงจากโครงสร้างของท่ารำที่กำหนด	4.89	0.33	เหมาะสมอย่างยิ่ง
ตอนที่ 3 ความคิดสร้างสรรค์จากการจินตภาพและจินตนาการอย่างอิสระ			
กิจกรรมที่ 1 ประดิษฐ์ท่ารำจากโจทย์ที่กำหนดให้	4.89	0.33	เหมาะสมอย่างยิ่ง
กิจกรรมที่ 2 ประดิษฐ์ท่ารำจากโจทย์ที่กำหนดให้	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
กิจกรรมที่ 3 ประดิษฐ์ท่ารำจากโจทย์ที่กำหนดให้	4.89	0.33	เหมาะสมอย่างยิ่ง
เกณฑ์การให้คะแนน			
ตอนที่ 1 ความคิดสร้างสรรค์โดยกระบวนการเชื่อมโยงสัมพันธ์	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
ตอนที่ 2 ความคิดสร้างสรรค์โดยการปรับปรุงท่ารำที่มีอยู่เดิม	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
ตอนที่ 3 ความคิดสร้างสรรค์จากการจินตภาพและจินตนาการอย่างอิสระ	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
เฉลี่ย	4.93	0.22	เหมาะสมอย่างยิ่ง

จากตารางที่ 14 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของการประเมินแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ของผู้เชี่ยวชาญได้ 4.93 จึงถือว่าแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น มีคุณภาพมีความเหมาะสมอย่างยิ่งสามารถนำไปใช้ในการวัดและประเมินผลได้

2.2.5 นำแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองใช้กับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนอนุบาลจันทบุรี จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ผลจากการทดลองปรากฏว่าแบบวัดในแต่ละกิจกรรมต้องเพิ่มระยะเวลาในการให้ผู้เรียนทำ การอธิบายในแต่ละกิจกรรมยังไม่ละเอียด การอธิบายยังไม่ชัดเจน และการเลือกภาพที่นำมาต้องเป็นภาพที่ผู้เรียนเคยผ่านการเรียนรู้มาบ้างแล้ว จากนั้นนำกลับมาปรับปรุงแก้ไข

2.5.6 นำแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ที่ผ่านการทดลองกลุ่มเล็กแล้วนำไปทดลองใช้กับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนอนุบาลจันทบุรี จำนวน 30 คน กลุ่มเดียวกับการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ มาหาความเชื่อมั่น โดยให้ผู้ประเมิน 2 คน ตรวจให้คะแนนแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ ตามเกณฑ์การให้คะแนนแล้วนำผลการตรวจให้คะแนนทั้ง 2 คน อย่างอิสระมาคำนวณหาความสัมพันธ์ของผู้ตรวจด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียสัน (Pearson Product Moment Correlation) มีผลดังตาราง

ตารางที่ 15 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างผู้ประเมินแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์

แบบวัด	กิจกรรม	ค่าสหสัมพันธ์
ตอนที่ 1	1 เลือกภาพที่มีความเชื่อมโยงต่อเนื่องกัน	.984**
	2 เลือกภาพที่มีความเชื่อมโยงต่อเนื่องกัน	.969**
	3 เลือกภาพที่มีความเชื่อมโยงต่อเนื่องกัน	.875**
ตอนที่ 2	1 ประดิษฐ์ท่ารำโดยการปรับปรุงจากโครงสร้างของท่ารำที่กำหนด	.984**
	2 ประดิษฐ์ท่ารำโดยการปรับปรุงจากโครงสร้างของท่ารำที่กำหนด	.981**
	3 ประดิษฐ์ท่ารำโดยการปรับปรุงจากโครงสร้างของท่ารำที่กำหนด	.883**
ตอนที่ 3	1 ประดิษฐ์ท่ารำจากโจทย์ที่กำหนดให้	.979**
	2 ประดิษฐ์ท่ารำจากโจทย์ที่กำหนดให้	.967**
	3 ประดิษฐ์ท่ารำจากโจทย์ที่กำหนดให้	.978**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่าการให้คะแนนของผู้ประเมินคนที่ 1 มีความสัมพันธ์กับการให้คะแนนของผู้ประเมินคนที่ 2 แสดงว่าการให้คะแนนแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์มีความเชื่อมั่นสูง

2.3 แบบวัดทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

2.3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ทางนาฏศิลป์ ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์ แนวคิดในการประเมินผลการเรียนการสอนนาฏศิลป์ภาคปฏิบัติและผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบในการประเมินผลผลิตงานสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ของเบสเมอร์และทริฟฟิงเกอร์ (Besemer & Treffinger, 1981 pp. 101 - 112) มาสังเคราะห์เพื่อให้ได้แบบวัดทักษะปฏิบัติผลงานสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์

2.3.2 การสร้างแบบวัดทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์โดยเป็นแบบวัดที่พิจารณาจากผลงานสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

2.3.2.1 กระบวนการเชื่อมโยงสัมพันธ์ลีลาท่าร่า เป็นการกำหนดโจทย์ และเพลงดนตรีประกอบ ให้ผู้เรียนแสดงลีลาท่าร่า จำนวน 5 ท่าร่า ตามความคิดของตนเองและของกลุ่ม ซึ่งแต่ละท่าร่าต้องมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง สวยงาม แปลกใหม่และสื่อความหมายตามที่กำหนดได้ เช่น เพลงรำไท่น เพลงเกี่ยวข้าว เป็นต้น

2.3.2.2 กระบวนการปรับปรุงท่าร่าที่มีอยู่เดิม เป็นการกำหนดเพลงดนตรีที่ผู้เรียนเคยเรียนมาแล้ว ให้ผู้เรียนคิดประดิษฐ์ท่าร่าโดยการปรับปรุง ผสมผสานท่าร่าหรือวิธีการอื่น ๆ ที่ทำให้เกิดท่าร่าใหม่ แตกต่างจากท่าร่าในเพลงเดิม เช่น เพลงรำเชิญพระขวัญ เพลงเราสู้ เพลงระบำดอกบัว เป็นต้น

2.3.2.3 กระบวนการจินตภาพและจินตนาการ โดยใช้สิ่งเร้าเป็นอุปกรณ์ 1 ชิ้น เช่น ดอกบัว เกี่ยวเกี่ยวข้าว แว่นเทียน พัด เล็บ เป็นต้น และเพลงดนตรีประกอบให้ผู้เรียนนำมาเป็นแรงบันดาลใจในการประดิษฐ์ท่าร่าโดยการจินตภาพหรือจินตนาการจากอุปกรณ์นั้น เพลงกลองยาว เพลงซึ้ง เพลงพ่อนเล็บ เพลงดาร์กีส เป็นต้น

2.3.3 ศึกษาองค์ประกอบและเกณฑ์การประเมินกระบวนการคิดสร้างสรรค์สำหรับการทดสอบภาคปฏิบัติโดยกำหนดน้ำหนักการให้คะแนนรายขององค์ประกอบ จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน โดยแบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่

2.3.3.1 ความแปลกใหม่น่าสนใจ

2.3.3.2 ความกลมกลืนของท่าร่า

2.3.3.3 การลำดับท่าร่ามีความต่อเนื่อง

2.3.3.4 รูปแบบการแปรแถว

องค์ประกอบการประเมิน 4 ด้านดังกล่าว เป็นองค์ประกอบหลักในการประเมินทั้ง 3 กระบวนการ โดยการกำหนดน้ำหนักการให้คะแนนองค์ประกอบที่ 1 มีคะแนนมากที่สุด เนื่องจากเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ใช้วัดความคิดสร้างสรรค์ในการประดิษฐ์ท่าร่าของผู้เรียน ดังนั้นท่าร่า

ที่สร้างสรรค์ขึ้นต้องเป็นท่ารำที่มีความแปลกใหม่ และน่าสนใจ องค์ประกอบที่ 2 และ 3 มีความสำคัญรองลงมาเพราะเป็นส่วนที่ทำให้ท่ารำที่สร้างสรรค์ขึ้นมีความสวยงามหรือมีสุนทรียะทางนาฏศิลป์ ส่วนองค์ประกอบที่ 4 รูปแบบการแปรแถว เป็นส่วนที่ทำให้การแสดงมีความสมบูรณ์ขึ้นจึงมีความสำคัญน้อยกว่าองค์ประกอบทั้ง 3 ส่วนข้างต้น อย่างไรก็ตามแต่ละกระบวนการมีลักษณะการสร้างสรรค์ท่ารำแตกต่างกันไป รายละเอียดการกำหนดองค์ประกอบและเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละองค์ประกอบมีดังนี้

องค์ประกอบและเกณฑ์การประเมินผลงานความคิดสร้างสรรค์ ทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์

1. ความแปลกใหม่ น่าสนใจ	7 คะแนน
2. ความกลมกลืนของท่ารำ	5 คะแนน
3. การลำดับท่ารำที่ต่อเนื่อง	5 คะแนน
4. รูปแบบการแปรแถว	3 คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนน

การแสดงมีความแปลกใหม่ น่าสนใจ มีความกลมกลืนของท่ารำ มีการลำดับท่ารำที่ต่อเนื่องสอดคล้องกัน มีรูปแบบการแปรแถวที่หลากหลายสามารถคิดท่ารำได้ตั้งแต่ 5 ท่ารำขึ้นไปได้คะแนน 16 - 20

การแสดงมีความแปลกใหม่ น่าสนใจ มีความกลมกลืนของท่ารำ มีการลำดับท่ารำที่ต่อเนื่องสอดคล้องกัน มีรูปแบบการแปรแถวที่หลากหลายสามารถคิดท่ารำได้ 4 - 5 ท่ารำได้คะแนน 11-15

การแสดงมีความแปลกใหม่ น่าสนใจ มีความกลมกลืนของท่ารำ การลำดับท่ารำไม่ต่อเนื่องสอดคล้องกัน มีรูปแบบการแปรแถวไม่หลากหลายได้คะแนน 6 - 10

การแสดงไม่มีความแปลกใหม่ น่าสนใจ ไม่มีความกลมกลืนของท่ารำ ไม่มีการลำดับท่ารำที่ต่อเนื่องสอดคล้องกัน ไม่มีรูปแบบการแปรแถวได้คะแนน 1 - 5

2.3.4 การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยนำแบบวัดทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ องค์ประกอบและเกณฑ์การประเมินทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์เป็นกลุ่มไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา และพิจารณาตามแบบประเมินค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและตัดสินใจประเด็นต่าง ๆ มีความเหมาะสม หรือไม่เหมาะสม และกำหนดเกณฑ์ความเหมาะสมคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็น ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป โดยใช้สูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ หมายถึง ค่าเฉลี่ย

X หมายถึง คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

$\sum X$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง ไม่เหมาะสม

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง ไม่แน่ใจ

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง เหมาะสม

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง เหมาะสมอย่างยิ่ง

ผลการตรวจสอบแบบวัดทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์และเกณฑ์การให้คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญ

มีผลดังตาราง

ตารางที่ 16 ผลการตรวจสอบแบบวัดทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์และเกณฑ์การให้คะแนน

องค์ประกอบของการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		แปลผล
	$\bar{X}$	SD	
1. ข้อคำถามของแบบวัดทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์			
ข้อ 1. กระบวนการเชื่อมโยงสัมพันธ์ลีลาท่ารำ โดยกำหนดโจทย์ และเพลงดนตรีประกอบ	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
ข้อ 2. กระบวนการปรับปรุงท่ารำที่มีอยู่เดิม โดยกำหนดเพลงดนตรีที่ผู้เรียนเคยเรียนมาแล้ว	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
ข้อ 3. กระบวนการจินตภาพและจินตนาการ โดยใช้สิ่งเร้าที่เป็นอุปกรณ์ 1 ชิ้น และเพลงประกอบ	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
2. เกณฑ์การให้คะแนน			
2.1 ความแปลกใหม่ น่าสนใจ	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
2.2 ความกลมกลืนของท่ารำ	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
2.3 การลำดับท่ารำที่ต่อเนื่อง	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
2.4 รูปแบบการแปรแถว	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
เฉลี่ย	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง

จากตารางที่ 16 พบว่าผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญในเรื่องแบบวัดทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์และเกณฑ์การให้คะแนน มีค่าเฉลี่ย 5.00 แสดงว่าแบบวัดทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์และเกณฑ์การให้คะแนนมีความเหมาะสมอย่างยิ่ง

2.3.4 นำแบบวัดทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ไปทดลองใช้กับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนอนุบาลจันทบุรี จำนวน 3 คน ปรากฏว่าผู้เรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ แต่มีผู้เรียนบางคนใช้โจทย์ที่เป็นประโยชน์ยากเกินไปจึงได้กำหนดกรอบในการเขียนโจทย์ใหม่ให้เหมาะสมที่ผู้เรียนจะสามารถคิดสร้างสรรค์ผลงานได้ และเพลงที่ใช้ประกอบจะเป็นเพลงที่ผู้เรียนเคยเรียนและได้ยินมาแล้ว วัสดุที่ใช้จะเป็นวัสดุที่หาได้ง่ายและผู้เรียนเคยมีประสบการณ์มาก่อน เช่น ดอกบัว เทียน เทียนไข เป็นต้น จากนั้นนำมาปรับปรุงอีกครั้งและนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2.3.5 นำแบบวัดทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ที่ผ่านการทดลองกลุ่มเล็กแล้วไปทดลองใช้กับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนอนุบาลจันทบุรี จำนวน 30 คน กลุ่มเดียวกับทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้

2.3.6 ตรวจสอบความเชื่อมั่น โดยใช้ผู้ประเมินจำนวน 2 คน สังเกตการสอนและให้คะแนนตามข้อคำถามของแบบวัดทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์และเกณฑ์การให้คะแนนจากนั้น นำผลการให้คะแนนจากผู้ประเมินทั้ง 2 คน หาค่าสหสัมพันธ์ของเพียสัน โดยมีผลดังตาราง

ตารางที่ 17 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างผู้ประเมินแบบวัดทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์

แบบวัดทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์	ค่าสหสัมพันธ์
1	.868**
2	.894**
3	.956**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่าการตรวจให้คะแนนของผู้ประเมินคนที่ 1 มีความสัมพันธ์กับการให้คะแนนของผู้ประเมินคนที่ 2 แสดงว่าการให้คะแนนแบบวัดทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์มีความเชื่อมั่นสูง

2.4 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะเป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือกตอบ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.4.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.4.2 วิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

2.4.3 สร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากเนื้อหาที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือกแบ่งเป็น

2.4.3.1 นาฏยศัพท์และภาษาทำรำนาฏศิลป์ จำนวน 15 ข้อ

2.4.3.2 เพลงปลุกใจเรารู้ จำนวน 7 ข้อ

2.4.3.3 เพลงรำเชิดพระขวัญ จำนวน 8 ข้อ

2.4.4 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 30 ข้อ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ด้านคุณลักษณะของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วัด และพิจารณาตามแบบประเมินหาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและตัดสินว่าประเด็นต่าง ๆ มีความเหมาะสม หรือไม่เหมาะสม และกำหนดเกณฑ์ความเหมาะสมคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็น ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไปโดยใช้สูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ หมายถึง ค่าเฉลี่ย

X หมายถึง คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

$\sum X$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง ไม่เหมาะสม

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง ไม่แน่ใจ

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง เหมาะสม

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง เหมาะสมอย่างยิ่ง

ผลการตรวจสอบแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากผู้เชี่ยวชาญมีผล ดังตาราง

ตารางที่ 18 ผลการตรวจสอบแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากผู้เชี่ยวชาญ

แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		แปลผล
	$\bar{X}$	SD	
ข้อที่ 1	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
ข้อที่ 2	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
ข้อที่ 3	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
ข้อที่ 4	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
ข้อที่ 5	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
ข้อที่ 6	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
ข้อที่ 7	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
ข้อที่ 8	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
ข้อที่ 9	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
ข้อที่ 10	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
ข้อที่ 11	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
ข้อที่ 12	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
ข้อที่ 13	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
ข้อที่ 14	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
ข้อที่ 15	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง

ตารางที่ 18 (ต่อ)

แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ		แปลผล
	$\bar{X}$	SD	
ข้อที่ 16	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
ข้อที่ 17	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
ข้อที่ 18	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
ข้อที่ 19	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
ข้อที่ 20	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
ข้อที่ 21	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
ข้อที่ 22	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
ข้อที่ 23	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
ข้อที่ 24	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
ข้อที่ 25	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
ข้อที่ 26	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
ข้อที่ 27	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
ข้อที่ 28	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
ข้อที่ 29	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
ข้อที่ 30	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง
เฉลี่ย	5.00	0.00	เหมาะสมอย่างยิ่ง

จากตารางที่ 18 ผลการประเมินแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เชี่ยวชาญ มีค่าเฉลี่ย 5.00 แสดงว่าแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความเหมาะสมอย่างยิ่ง

2.4.5 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาปรับปรุงแก้ไขในด้านของข้อคำถาม และคำตอบบางข้อที่ไม่ชัดเจนตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ

2.4.6 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนอนุบาลจันทบุรี จำนวน 30 คน กลุ่มเดียวกับทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อหาคุณภาพของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.4.7 นำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อแล้วคัดเลือกแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีค่าความยากง่าย .44 - .63 และค่าอำนาจจำแนก .50 - .88 จำนวน 20 ข้อ

2.4.8 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านการคัดเลือกแล้วไปหาค่าความเชื่อมั่นตามวิธีแบบคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) โดยใช้สูตร KR - 20 (ถ้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2538, หน้า 215) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งฉบับ .91

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองภาคสนาม (Field Test)

การทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางศิลปะที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ ผู้วิจัยดำเนินการโดยนำรูปแบบไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในช่วงชั้นที่ 2 เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ ทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในสภาพจริง เพื่อประเมินผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางศิลปะที่พัฒนาขึ้น โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ผู้เรียนโรงเรียนสฤณดิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 1 ปีการศึกษา 2551 ภาคเรียนที่ 1 โดยผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/8 เป็นกลุ่มทดลอง และผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 เป็นกลุ่มควบคุม

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

3.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้

3.2.2 แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์

3.2.3 แบบวัดทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์

3.2.4 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.3 แบบแผนการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัย Control Groups Randomized Pretest - Posttest Design (องอาจ นัยพัฒน์, 2548, หน้า 269, 280) ซึ่งมีแบบแผนการทดลองดังตาราง

ตารางที่ 19 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
E	O_1	X	O_2
C	O_1		O_2

X หมายถึง รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางศิลปะที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์

O หมายถึง การสังเกตหรือการวัดค่าข้อมูลในตัวแปรตามที่ศึกษา

O_1 หมายถึง การวัดค่าข้อมูลในตัวแปรตามก่อนจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

O_2 หมายถึง การวัดค่าข้อมูลในตัวแปรตามหลังจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

E หมายถึง กลุ่มทดลองเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

C หมายถึง กลุ่มควบคุมเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามปกติ

3.4 วิธีการดำเนินการทดลอง

3.4.1 การดำเนินการกับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

3.4.1.1 ทดสอบผู้เรียนก่อนการทดลอง (Pretest) โดยใช้แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ แบบวัดทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

3.4.1.2 ดำเนินการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางนาฏศิลป์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ที่ได้พัฒนาขึ้นกับกลุ่มทดลอง และใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางนาฏศิลป์ด้วยวิธีปกติกับกลุ่มควบคุม ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 ใช้เวลาสัปดาห์ละ 6 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 32 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 16 ชั่วโมง และกลุ่มควบคุม 16 ชั่วโมง ดังตาราง

ตารางที่ 20 กำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง รูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางนาฏศิลป์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์

ครั้งที่	เรื่อง	วันเดือนปี	เวลา	
			09.30 - 11.30	12.30 - 14.30
ครั้งที่ 1	ประชุมเพื่อแนะนำบทเรียนทดสอบแบบวัดผลคิดสร้างสรรค์ ทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์และแบบวัดสัมฤทธิ์ทางการเรียน	วันพุธที่ 13 ส.ค. 51	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
ครั้งที่ 2	นาฏยศัพท์และภาษาท่ารำนาฏศิลป์	วันศุกร์ที่ 15 ส.ค. 51	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
ครั้งที่ 3	รำเชิฐพระขวัญ	วันจันทร์ที่ 18 ส.ค. 51	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
ครั้งที่ 4	การแสดงปลูกใจเพลงเรารู้	วันพุธที่ 20 ส.ค. 51	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
ครั้งที่ 5	การประดิษฐ์ท่ารำจากกระบวนการเชื่อมโยงสัมพันธ์และปรับปรุงท่ารำ	วันศุกร์ที่ 22 ส.ค. 51	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
ครั้งที่ 6	การใช้จินตนาการหรือจินตภาพในการประดิษฐ์ท่ารำ	วันจันทร์ที่ 25 ส.ค. 51	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ครั้งที่	เรื่อง	วันเดือนปี	เวลา	
			09.30-11.30	12.30-14.30
ครั้งที่ 7	การสร้างสรรค์ชุดการแสดงง่าย ๆ และทดสอบแบบวัดทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์	วันพุธที่ 27 ส.ค. 51	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
ครั้งที่ 8	ปัจจัยนิเทศทดสอบแบบวัดความคิดสร้างสรรค์และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	วันศุกร์ที่ 29 ส.ค. 51	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง

3.4.1.3 เมื่อดำเนินการจัดการเรียนรู้จนครบแล้วทดสอบผู้เรียนหลังการทดลอง (Posttest) ด้วยแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางนาฏศิลป์ฉบับเดิมที่ใช้ก่อนการทดลอง แบบวัดทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์ และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

3.5 วิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

3.5.1 ค่าสถิติพื้นฐาน

3.5.1.1 หาค่าเฉลี่ย (Mean)

3.5.1.2 หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.5.2 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.5.2.1 ใช้สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานความแตกต่างพหุตัวแปร (Multivariate Analysis) และตัวแปรเดียว (Univariate Analysis) ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วย Hotelling's T^2

ขั้นตอนที่ 4 สรุปผล (Conclusion)

หลังจากที่ได้นำรูปแบบไปทดลองใช้และประเมินผลการทดลองแล้ว ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลมาสรุปผลรายงานโดยการบรรยายสรุป และให้ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป